

Dosar nr. 3r-52/24
2-22059979-01-3r-04032024

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (A. Balan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, V. Negru, A. Braga)

DECIZIE

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de către Vlas Elena,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Vlas Elena împotriva Primăriei s. Ignăței, r-nul. Rezina cu privire la anularea dispoziției
nr. 02 din 02 februarie 2022 „Cu privire la eliberarea din funcție”,
împotriva încheierii din 31 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 29 aprilie 2022, Vlas Elena a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Primăriei s. Ignăței, r-nul. Rezina, cu privire la anularea dispoziției nr. 02 din
02.02.2022 cu privire la eliberarea ei din funcția de specialist pentru reglementarea
regimului funciar emisă de către primarul Alexandru Călăraș prin care a fost eliberată
forțat din funcție, ca fiind ilegală, repunerea ei în funcția de specialist pentru
reglementarea regimului funciar, achitarea salariului de funcție din momentul eliberării
forțate de la serviciu până la încadrarea sa în funcția de specialist pentru reglementarea
regimului funciar și anularea rezultatelor de evaluare a activității sale în calitate de
funcționar public, inclusiv ca specialist pentru reglementarea regimului funciar pe
perioada de 6 luni, întocmite de către primarul s. Ignăței, r-nul. Rezina, Alexandru
Călăraș ca fiind ilegale.

Prin hotărârea din 11 septembrie 2023 a Judecătoria Orhei, sediul Central, s-a
respins ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Vlas Elena
împotriva Primarului satului Ignăței, raionul Rezina, Călăraș Alexandru cu privire la
anularea dispoziției nr. 02 din 02 februarie 2022 „Cu privire la eliberarea din funcție”.

La 22 decembrie 2023, Vlas Elena a depus apel împotriva hotărârii din 11
septembrie 2023 a Judecătoria Orhei, sediul Central, solicitând casarea acesteia și
emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii înaintate. Totodată a solicitat
repunerea în termenul de contestare a hotărârii.

Prin încheierea din 31 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă
cererea apelantei Vlas Elena privind repunerea în termen a cererii de apel.

A fost declarat inadmisibil apelul depus de Vlas Elena, pe motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului prevăzut de lege.

La 15 februarie 2024, prin intermediul poștei electronice, Vlas Elena a depus recurs împotriva încheierii din 31 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate, cu trimiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că, după nenumărate cereri privind eliberarea dispozitivului hotărârii precum și hotărârea motivată, le-a recepționat la 19 decembrie 2023. Prin urmare, până la data recepționării nu a cunoscut despre hotărârea pe caz.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 31 ianuarie 2024, fiind notificat recurentei, Vlas Elena la data de 05 februarie 2024, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.137). Astfel, recursul depus la 15 februarie 2024, este în termen.

La 04 martie 2024, în adresa intimatului a fost expediată pentru cunoștință copia cererii de recurs, însă, nu și-a valorificat dreptul de a depune referințe.

Examinând recursul, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

La caz, este de menționat că din conținutul cererii de recurs, rezultă că Vlas Elena a invocat dezacordul cu încheierea din 31 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Vlas Elena cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și declararea apelului ca fiind inadmisibil pe motiv că nu a fost depus în termenul stabilit de lege.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată ca justificată concluzia Curții de Apel Chișinău de a respinge cererea depusă de Vlas Elena, cu privire la repunerea în termen.

Conform art. 237 alin. (1) din Codul administrativ, prevederile art. 65 alin. (1) - (3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Conform art. 65 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

După 6 luni de la expirarea termenului omis repunerea în termen nu mai poate fi solicitată, iar acțiunea omisă nu mai poate fi recuperată, cu excepția cazului când acest lucru nu a fost posibil pînă la expirarea termenului de un an ca urmare a forței majore.

Prin prisma cadrului legal enunțat și reieșind din constatările sus-menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea de Apel Chișinău corect a refuzat în repunerea în termenul de depunere a cererii de apel formulată, de Vlas Elena. Și asta deoarece, repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, este un beneficiu acordat de lege titularului de drept, având un caracter excepțional, în sensul că o astfel de cerere este admisibilă doar în cazul în care depășirea acestui termen se datorează unor cauze temeinic justificate.

La caz, Vlas Elena în susținerea solicitării cu privire la repunere în termen a apelului nu a prezentat probe incontestabile care ar confirma imposibilitatea îndeplinirii actului procedural în termen. Or, argumentul principal al recurenteii precum că a recepționat hotărârea primei instanțe abia la 19 decembrie 2023, este una de natură să ducă în eroare instanțele judecătorești.

În conformitate cu prevederile art. 97 din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod.

Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: [...] d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Conform art. 109 din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție.

Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Completul de judecată evidențiază că, în vederea respectării prevederilor art. 232 din Codul administrativ, la 11 septembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, în adresa participanților la proces a fost expediată copia dispozitivului hotărârii 11 septembrie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, iar potrivit avizului de recepție DS8010278673AS a fost recepționat de către Vlas Elena la 09 octombrie 2023, contra semnătură (f.d. 104, 106).

În condițiile art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că termenul de prezentare a apelului în baza art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, la caz a început să curgă din data de 12 septembrie 2023 (următoarea zi de la pronunțarea dispozitivului hotărârii) și a expirat

la data de 11 octombrie 2023, zi de miercuri. Cu toate acestea, apelul nu a fost prezentat în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

În circumstanțele reținute supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează ca fiind corectă soluția instanței de apel de declarare a apelului depus de către Vlas Elena, ca fiind inadmisibil, în temeiul art.236 alin.(2) lit. d) din Codul administrativ. Or, Vlas Elena, a omis termenul de declarare a apelului, iar cererea de repunere în termenul exercitării căii de atac nu a prezentat probe care ar confirma imposibilitatea îndeplinirii actului procedural în termen.

Respectiv, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al apelantei Vlas Elena, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Reieșind din cele expuse, se constată temeinicia încheierii instanței de apel, deoarece recurenta nu a depus apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele prevederilor art. 236 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În cauza, Robuleț v. Republica Moldova nr. 17935/08 din 14.11.2023 CEDO a notat că, admiterea spre examinare de către instanțele naționale a unei cereri de apel depusă peste termen, fără a motiva și fără a prelungi termenul de depunere a apelului, încalcă 6 § 1 din Convenție.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului

procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Actele cauzei, însă, denotă faptul că, recurenta nu a întreprins acțiuni concrete de a se informa despre derularea examinării cauzei sale. Or, Elena Vlas a participat la examinarea cauzei în instanța de fond, cu toate că nu a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, cunoștea despre finalizarea cercetării judecătorești și stabilirea datei pentru deliberare și pronunțarea hotărârii, fapt ce rezultă din procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d.101-102). Mai mult, dispozitivul hotărârii, fiind pronunțat la data de 11 septembrie 2023, la aceeași dată a fost publicat și disponibil pentru vizualizare pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată.

De asemenea, instanța de recurs subliniază că, atunci când persoana interesată, la caz Vlas Elena, inițiază o astfel de cauză în contencios administrativ, obligațiile procedurale sunt angajate în mod automat. În calitate sa, Vlas Elena, avea obligația să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să își probeze pretențiile, să contribuie la desfășurarea fără întârziere a procesului, urmărind, tot astfel, finalizarea acestuia.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție amintește că art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

Curtea a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut.

În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și de a menține încheierea.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Vlas Elena și se menține încheierea din 31 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecători

Stela Procopciuc

Diana Stănilă

Ion Malanciuc